



Verksamhetsplan 2022

Valnämnden



Innehållsförteckning

Nämndens ansvarsområde	3
Förutsättningar för planering	3
Nämndens tolkningar av målområden	3
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet.....	4
Nämndmål: Effektiv och ändamålsenlig valorganisation	4
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	4
Nämndmål: Högt valdeltagande	4
Nämndmål: Tryggt och säkert val	4
Budget	5
Extern finansiering	5
Plan för internkontroll	5
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	5
Riskreducerande åtgärder	5

Nämndens ansvarsområde

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Förutsättningar för planering

Under 2022 kommer valnämnden att förbereda och genomföra de allmänna valen till kommun, region och riksdag.

Huddinge kommun hade ett valdeltagande på 79 procent i val till kommunfullmäktige 2018. Det var en ökning på 1,29 procent i jämförelse med valdeltagandet i valet 2014, men fortfarande näst lägst av jämförelsekommunerna Stockholm, Österåker, Sollentuna, Nacka, Järfälla och Haninge. Valnämnden kommer ha ett fokus på att informera och möjliggöra deltagande i allmänna val för kommuninvånarna.

Mellan grupper och kommundelar skiljer sig valdeltagandet åt. Valnämnden stärker den kommunala demokratin och verkar för att Huddingeborna ska ha jämlika förutsättningar för att kunna rösta.

Utvärderingen av de allmänna valen 2018 visar att genomförandet i huvudsak har fungerat bra. Det finns förbättringspotential och det gäller framför allt bemanning av valkansliet. Utifrån utvärderingen har det inför valen 2022 vidtagits ett antal åtgärder. Bland annat tillsätts fler resurser som har spetskompetens inom sakområdena bemanning, lokaler och material. Förvaltningarna involveras på ett tydligare sätt och ett större fokus ligger på att utveckla kontakten och jämförelse med andra kommuner för att ta del av deras erfarenheter rörande valorganisation och andra valfrågor. Huddinge kommun ingår i Stockholms stads nätverk för valfrågor samt Södertörns kommunernas nätverk.

En utmaning i genomförandet av kommande val är den utveckling som har skett i samhället kring yttre påverkan med individer och grupperingar som på odemokratiska sätt vill påverka valen och möjligheterna till att kunna rösta. Detta har bidragit till att det inför och under val råder ökad risk för attacker samt andra försök till att påverka på ett odemokratiskt sätt. I syfte att valen ska kunna genomföras på ett rättssäkert sätt finns ett större behov av att fokusera på att vidta säkerhetsåtgärder inför och under val.

För att stärka väljarnas skydd vid röstmottagningen och stärka skyddet för valhemligheten kommer lagförändringar i vallagen att genomföras inför valen 2022. De största förändringarna är följande:

- Valnämnderna och utlandsmyndigheterna tar över ansvaret för att lägga ut samtliga valsedlar i val- och röstningslokaler
- Valmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar för att ta fram, utveckla och tillhandahålla utbildningsmaterial för länsstyrelser och valnämnder
- Det klargörs att den som inte följer röstmottagarnas anvisningar får uppmanas att tillfälligt lämna val- eller röstningslokalen, om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen
- Det förtydligas att väljaren ska välja sina valsedlar och göra i ordning sina röster i enskildhet
- Väljare som på grund av funktionsnedsättning eller liknande inte själva kan ta sina valsedlar på den avskärmade plats där valsedlarna finns utlagda ska på begäran få hjälp med detta av röstmottagarna.

För att kunna möta dessa skärpta krav kommer fokus att ligga på att skapa en tydlig och ändamålsenlig valorganisation.

Nämndens tolkningar av målområden

Valnämnden har vid framtagande av verksamhetsplan 2022 tolkat valnämndens ansvar för de tre målområdena ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet. Under ekonomisk hållbarhet har valnämnden endast ett mål *Ändamålsenlig och effektiv valorganisation*. Detta mål svarar mot båda av kommunfullmäktiges mål *Skattemedel används effektivt* och *Attraktiv arbetsgivare*. Valnämnden har inget mål under ekologisk hållbarhet, men verkar för målområdet genom att transporter till vallokaler sker via fossiloberoende fordon och informationsspridning sker digitalt i större utsträckning än tidigare, främst genom sociala medier, och att det därför för vissa målgrupper går att minska på tryckt information i pappersform.

God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Skattemedel används effektivt

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Effektiv och ändamålsenlig valorganisation

Valnämnden leder och styr valorganisationen som involverar fler funktioner än tidigare år och de funktioner i kommunen som har mest lämplig kompetens för uppdraget. Det skapar en effektiv personalanvändning samt gör valorganisationen mer skalbar och ger goda förutsättningar att hantera ett ökat antal val- och röstningslokaler.

Röstmottagare har hög kompetens. De får den utbildning och information som krävs för att känna sig trygga i sin roll och på sätt får de goda förutsättningar att utföra sina uppdrag.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Etappmål	Målvärde 2030
Budgethållning (%)	0%	0%	0%	0%	0%

En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge upplevs som trivsamt och tryggt

Nämndmål: Högt valdeltagande

Valnämnden verkar för ett högt valdeltagande under demokratiska former. Det sker genom en ändamålsenlig valdistriktsindelning, tillgänglighetsanpassade vallokaler och förtidsröstningslokaler som är lätta för Huddingeborna att nå. Kunskapen om allmänna val ska höjas genom informationssatsningar samt ökad kommunikation mot olika målgrupper och information på flera språk.

Nämndens uppdrag till förvaltning	
Genomföra en analys av ett urval av de kommuner som har haft den största ökningen mellan de två senaste valen och vad har de gjort för att åstadkomma den ökningen.	

Indikatorer	Utfall 2018	Etappmål	Målvärde 2030
Valdeltagande i senaste kommunalvalet (%)	79 %	80,5 %	85%

Nämndmål: Tryggt och säkert val

Valen ska genomföras på ett tryggt och är rättssäkert sätt. Anpassning sker efter de lagförändringarna som syftar till att stärka skyddet för valdeltagare och valhemligheten. I syfte att skapa goda förutsättningar för att valhemligheten skakunna upprätthållas kommer kommunen verka för säkra lokaler och ökad förtidsröstning för att färre personer ska vistas i lokalerna samtidigt på valdagen. En professionell och rättssäker process innefattar att den inte är beroende av vissa individer eller individers personliga relationer.

Nämndens uppdrag till förvaltning	
Erbjuda fler förtidsröstningslokaler med generösa öppettider	
Genomföra en risk- och sårbarhetsanalys	

Indikatorer	Utfall 2018	Etappmål	Målvärde 2030
Andelen förtidsröstande Huddingebor (kommunfullmäktigeval) %	45,6	47	50

Budget

Nettobudget för valnämnden under 2022 är 3 817 000 kr.

Extern finansiering

Statsbidrag för kommunernas medverkan vid 2022 års val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige kommer förmedlas i enlighet med beräkningsmodell.

Plan för internkontroll

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Revisionsföretaget KPMG genomförde efter valet 2018 en revision i syfte att granska valnämndens förberedelser inför valet och vilken organisation som byggts upp samt vilka rutiner och processer som ska tillämpas i samband med valet. Ett vidare syfte har varit att bedöma om det finns ändamålsenligheten i förberedelserna och arbetet.

Rekommendationerna från den rapporten, att utarbeta en sammanhållen dokumentation, har förvaltningen omhändertagit. Detta genom att tillsätta en oberoendepart som med berörda funktioner processkartlagt och tagit fram en sammanhållen dokumentation som kronologiskt beskriver och stödjer en strukturerad process i syfte att minska risker och sårbarhet. I processen framgår ansvar och roller vid planering och genomförande av val. Rapporten *Genomföra allmänna val* ligger till grund för det bredare angreppssätt och den organisatoriska struktur som genomförandet av valet 2022 sker på.

Riskreducerande åtgärder

Mål / process	Risk	Åtgärd
Resursanvändning	Risk att det inte finns tillräckliga personella resurser utifrån att det inte går att tillgå resurser från andra förvaltningar	Genomföra dialog i kommunkoncernens ledningsgrupp
Resursanvändning	Risk att kritiska resurser inte avlastas i sina ordinarie uppdrag och därmed inte kan utföra sitt uppdrag inom ramen för de allmänna valen	Dialog och tydlighet i roll och ansvar samt säkerställa överenskommelse med berörd chef
Deltagande i val	Risk för att valdeltagande inte ökar från föregående val utifrån brist på utökad möjlighet till förtidsröstning i alla kommundelar	I samarbete med civilsamhälle, näringsliv och internt i kommunen bredda möjligheten till lokaler i samtliga kommundelar
Deltagande i val	Risk för att det inte finns utrymme för avskärmning av valsedlar i val- och röstningslokaler med anledning av lokalerna inte är tillräckligt stora	Fler förtidsröstningslokaler som säkerställer att det inte är lika många personer som röstar på valdagen
Deltagande i val	Risk för förtroendeskada på grund av påverkanskampanjer	Arbete utifrån valmyndighetens rekommendationer